

[Lykketoft]

papirerne op i nærheden af markedsrenten. En sidste bemærkning til hr. Lawaetz: det er først og fremmest et spørgsmål, der har interesse for de korte papirer. Ved de lange kreditforeningsobligationer kan det såmænd være lige meget, for dér er kursgevinsten en meget lille del af den effektive rente.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu kender jeg jo hr. Lykketofts virke som skatteminister, så jeg er helt overbevist om, at hvis hr. Lykketoft havde været skatteminister i dag og havde fået dette forslag til et nyt stk. 5 i § 4 af en embedsmand, så havde han kun haft én bemærkning til embedsmanden: om igen!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om fastlæggelse af retningslinjer for afregningsregler vedr. tilslutning af bruger- og fællesejede vindmøller, herunder vindmølleparker, til elnettet.

Af Dræbye (RV) m.fl.
(Fremsat 9/11 83).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Enggaard):

Det af hr. Dræbye m.fl. fremsatte forslag til folketingsbeslutning indeholder en opfordring til energiministeren om at sikre fastlagte varige og faste regler for tilslutning af bru-

ger- og fællesejede vindmøller til elnettet. Formålet er at forbedre vilkårene for investering i vedvarende energi.

Jeg har sympati for den del af forslaget, der har til hensigt at skabe større klarhed om de fremtidige afregningsvilkår for vedvarende energianlæg. Jeg har forståelse for, at der for de kommende år bør gives en større kalkulationssikkerhed i forbindelse med overvejelser om investeringer i vedvarende energianlæg. Indholdet af beslutningsforslaget giver imidlertid anledning til betænkelighed, fordi der derved brydes med principperne i prisbestemmelserne i elforsyningsloven. Dels forudsættes det, at der fra centralt hold skal øves indflydelse på tariferingsprincipperne, dels indebærer det afvigelser fra det omkostningsbestemte princip. Det sidste finder jeg især alvorligt, fordi det indebærer, at elskaberne skal tvinges til at opkræve mere hos forbrugerne, end omkostningerne betinger, for gennem afregningsprisen at skulle give ejerne af vedvarende energianlæg tilskud.

De gældende vejledende afregningsregler for vedvarende energianlæg, der er udarbejdet af Danske Elværkers Forening, er tidsbegrænsede indtil udgangen af 1984. Herefter forventes de afløst af nye afregningsregler, der baseret på nye måleresultater i højere grad vil afspejle den vedvarende energis reelle værdi for elsystemet. Det må forudses, at de nye afregningsregler vil være mindre gunstige for ejerne af vedvarende energianlæg, fordi de nuværende afregningsregler er udformet sådan, jfr. forslagets bilag 1, at usikkerheden om de faktorer, der påvirker afregningsforholdene, altid indregnes til fordel for ejerne af energianlæg. Reglerne indeholder dermed formentlig et tilskudselement.

Usikkerheden omkring og forventningerne til de nye afregningsregler skaber nødvendigvis en vis usikkerhed såvel for nuværende vindmølleejere som for potentielle nye projekter for vedvarende energi. Jeg er enig i, at det kan være ønskeligt, at der hurtigst muligt skabes en større klarhed om de fremtidige økonomiske vilkår i forbindelse med afregningen af elektricitet, som produceres på vedvarende energianlæg.

Danske Elværkers Forening har i den forbindelse skriftligt over for mig oplyst, at man er indstillet på at fremme arbejdet med de nye afregningsregler, sådan at de vil kunne offentliggøres i løbet af foråret 1984 og even-

[Energiministeren]

tuelt sættes i kraft på et tidligere tidspunkt end planlagt. Det vil efter min mening være en fordel. Foreningen har givet vindmølle-ejernes forening, Danske Vindkraftværker, et klart tilsagn om at ville forhandle om de nye afregningsregler med henblik på i videst muligt omfang at opnå enighed om dette spørgsmål. Foreningen er positivt indstillet over for sådanne snarlige forhandlinger, hvori man gerne ser deltagelse af repræsentanter for energiministeriet. Jeg vil derfor opfordre til, at man afventer fremkomsten af disse nye afregningsregler, inden man tager stilling til, i hvilket omfang der kan være brug for at tage initiativer til støtte for den vedvarende energi.

Forslaget om, at tilslutning, herunder netforstærkning, i forbindelse med vedvarende energianlæg skal betales af elforsyningen, medmindre helt særlige grunde taler imod det, vil jeg meget stærkt advare imod. Hvis ejerne af vedvarende energianlæg helt skulle slippe for at betale tilslutningsbidrag, ville de øvrige elforbrugere skulle betale dette tilskud. Det er jo ikke elværkerne, man rammer, men elforbrugerne. I gennemsnit kan det for vindmøller betyde et direkte tilskud på mellem 20.000 og 30.000 kr. og for større vindmølleprojekter et direkte tilskud i millionstørrelse. Det finder jeg ikke rimeligt.

Vindmøllefabrikanternes incitament til at udvikle møller, der giver mulighed for en teknisk bedre tilslutning til elnettet og dermed medfører lavere tilslutningsomkostninger, vil ligeledes bortfalde.

Forslaget kan indebære, at en mindre elforsyning uden betaling fremtidig må påtage sig at etablere bekostelige transformerstationer og netforstærkninger med deraf følgende uoverstigelige økonomiske konsekvenser i form af klækkelige forhøjelser af elregningen for alle selskabets forbrugere. Et sådant princip kan endvidere medføre, at der risikofrit og uden hensyntagen til de geografiske forhold og de samfundsmæssige konsekvenser kan opfordres til samfundsmæssigt set uheldige placeringer af sådanne anlæg. Jeg vil på denne baggrund advare meget stærkt imod at gennemføre et sådant forslag.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at Danske Elværkers Forening netop har udarbejdet et forslag til, hvordan sådanne tilslutninger kan beregnes, og at man for tiden har forhandlinger med Danske Vindkraftværker og

Vindmøllefabrikantforeningen. Forsøgsanlæg Risø deltager som teknisk observatør. Jeg har forstået, at det er foreningens opfattelse, at der mellem disse parter vil blive tilstræbt bred enighed om et fremtidigt regelsæt for dette. Jeg finder således ikke, at der er brug for en yderligere regulering af dette forhold.

For så vidt angår forslagene om, at afregningsregler skal være generelle for alle bruger- og fællesejede vindmøller uanset størrelse og uanset afstanden mellem møllen og ejerne, dog således, at anlæggenes brugere skal tilhøre samme elforsyningselskab, kan jeg oplyse, at der i Danske Elværkers Forenings overvejelser om et fremtidigt afregningsforslag sigtes på en ophævelse af afstandsbestemmelsen på de 3 km, ligesom reglerne søges udformet sådan, at de kan gøres gældende for alle typer vindkraftanlæg, vindmølleparker o.lign. Jeg tror derfor, at det ville være muligt at finde en fælles forståelse på dette punkt.

Lad mig til afslutning understrege, at efter prisbestemmelserne i såvel elforsyningsloven som varmforsyningsloven skal alle priser for levering af elektricitet, gas og varme være omkostningsbestemte. Inden for såvel elsektoren som fjernvarmesektoren foretages der i disse år tarifomlægninger, der har til formål at gøre priserne mere omkostningsbestemte. Jeg vil finde det meget ulykkeligt, hvis man med dette forslag bryder med dette princip om, at priserne skal være omkostningsbestemt, og på den måde tvinger energiselskaberne til at give tilskud til én kategori af forbrugere på de øvrige forbrugeres bekostning. Men som nævnt tror jeg, at det vil være muligt at nå til en forståelse omkring hensynet til at få skabt større klarhed om de fremtidige afregningsforhold for vedvarende energianlæg.

Som forslagsstillerne selv anfører, skal dette beslutningsforslag ses i sammenhæng med lovforslaget fra skatte- og afgiftsministeren om fritagelse af el produceret i vedvarende energianlæg for elafgift.

Jeg vil gerne under udvalgsarbejdet, hvis det ønskes, redegøre nærmere for de synspunkter, jeg her har været inde på. Jeg tror, der kan være behov for en omhyggelig klarlægning af de forskellige problemer, som er rejst, og af perspektiverne for de forslag, der er fremsat.

[Energiministeren]

Selv om forslaget har et positivt sigte, er det i sin nuværende udformning så uheldigt, at regeringen må tage afstand fra en vedtagelse af det i den forelagte skikkelse. Hr. Dræbye har selv forudset, at en forhandlingsløsning af de rejste spørgsmål kan være en mulighed, og det ser jeg som en udgang, der vil kunne tilfredsstille rimelige ønsker.

Mette Groes (S):

Beslutningsforslagets 3 punkter skal alle hilses velkommen. Vi er ligesom de radikale indstillet på, at der ikke må lægges hindringer i vejen for opstilling af store møller, og vi finder ligeledes 3 km-grænsen urimelig. Hvor man så skal sætte grænsen, da afstanden hverken må være for lille eller for stor, har vi ikke noget bud på; det er noget, vi må diskutere i udvalget.

Hvad angår afregningsreglerne, er vi positive over for gennem forhandling at finde frem til et rimeligt system. Vi synes, at Elrosagen er beskæmmende for elsektoren, og forstår ikke, at den endnu ikke har fundet sin løsning.

Vi kunne tænke os at foreslå, at de nuværende regler blev forlænget i 2 år fra udløbstidspunktet, og at man så hurtigt som muligt inden for denne tidshorizont i takt med vinterens forhandlinger om tariffer og priser nåede frem til et resultat. Udgangspunktet for sådanne forhandlinger kunne efter vores mening være, at elselskaberne i fællesskab bærer omkostningerne ved tilslutning til elnettet, herunder netforstærkninger. Vi opnår ved denne løsning ikke alene, at der ikke skabes vanskeligheder for vindmøllejerne, men også, at det lille selskab med den svage økonomi ikke i urimelig grad bliver belastet med merudgifter.

Vi finder altså, at beslutningsforslaget er godt, og vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet, hvor vi også kan få forskellige uklarheder, især vedrørende punkt 1, afklaret.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg vil tilslutte mig ministerens tale, som var udførlig og klar, og skal ikke komme med mange synspunkter, for det er der rigeligt gjort rede for fra ministerens side.

Naturligvis sympatiserer også vi med, at der skal skabes klare regler; det er altid rart for kommende investorer. Der er da også

forståelse for at fremme vedvarende energi, men det er nu engang ikke ganske ligegyldigt, hvordan dette finder sted, og de hidtidige afregningsregler har været meget gunstige for vindmøllejerne. Der indeholdes i disse afregningsregler et tilskudselement, og muligvis vil nye regler ikke blive lige så gunstige. At binde en aftager, hvad forslagsstillerne ønsker, ud i en lang fremtid til en bestemt pris er ikke rimeligt, og Danske Elværkers Forening er jo, som ministeren også har sagt, positiv over for en hurtig afklaring efter forhandling. Derfor må vi absolut anbefale, at man afventer de nye afregningsregler.

Men uanset om man er positivt indstillet over for vindmøller eller ej, er det dog et faktum, at udgiften til opstilling skal betales. Det koster noget at blive tilsluttet, og det bliver de øvrige elforbrugere, der skal betale. Det kan blive store beløb, og det er ikke rimeligt. Det er heller ikke rimeligt at gøre det på denne måde, hvilket vil borttage incitamentet til at fremme en teknisk udvikling, som også er nødvendig for vindmøllernes vedkommende. Det kan være samfundsmæssigt u hensigtsmæssige anlæg, man på den måde fremmer.

Jeg synes, det må være rimeligt endnu en gang at gøre opmærksom på, at elværkerne under alle omstændigheder skal disponere, og disse omkostninger skal indregnes i forbrugernes priser. Uanset hvor mange vindmøller der skal opstilles, skal elværkerne disponere til den maksimale produktion, det vil bl.a. sige juleaften, hvor der måske er vindstille og alle skal stege gås.

Jeg synes, det er rimeligt, at vi afventer de fremtidige regelsæt efter forhandling mellem de interesserede parter. Forslaget er i sin foreliggende form ikke et godt forslag, og vi må ligesom ministeren sige, at vi ikke kan godtage det, men vi afventer en forhandling med forslagsstillerne.

Knud Andersen (V):

Forslagsstillerne til forslag til folketingsbeslutning om fastlæggelse af afregningsregler vedrørende tilslutning af bruger- og fællesjede vindmøller til elnettet ønsker at skabe større klarhed om de fremtidige økonomiske vilkår for vedvarende energianlæg.

Der er mange gode grunde til, at vi i venstre kan medvirke til, at der opnås større

[Knud Andersen]

klarhed for nuværende og i særdeleshed for fremtidige vindmølleejere vedrørende tilslutning.

En af forudsætningerne for at gå i gang med et vindmølleprojekt er, at man kender de nøjagtige vilkår i forhold til elselskabet. Det er vel også rimeligt, at der er nogenlunde ensartede regler, uanset i hvilket selskab man er bruger. Men der er altså også andre, der mener, at det er rigtigt og nødvendigt, bl.a. de elværker, som er en væsentlig del af det samarbejde, det her drejer sig om.

Af hensyn til det forhold, at de vejledende afregningsregler for vedvarende energianlæg er begrænset til udgangen af 1984, er der arbejdet på et nyt sæt regler, der formentlig vil blive offentliggjort i foråret 1984. Ud fra dette forhold kunne man sige, at det, energiministeren skulle pålægges at søge gennemført, må vurderes i rimelig respekt for de aftaler, der er på vej til at blive forhandlet mellem elværkerne og foreningen Danske Vindkraftværker. Venstre vil derfor afvente resultatet af disse forhandlinger, inden vi tager endelig stilling til dette beslutningsforslag, som indholdet er nu.

Der er 3 elementer i det forslag, vi har her. For det første at tilslutning skal betales af elforsyningen. Hvis formålet alene er at få stillet en mængde vindmøller op, så kunne forslaget måske overvejes, men alle sådanne anlæg skal ses i dels samfundsøkonomisk, dels privatøkonomisk sammenhæng, både for vindmølleejeren og for elselskabet. Det må også erindres, at elselskabet består af andre forbrugere. Det må derfor være rigtigt, at en stor del af udgifterne ved tilslutning er pålagt den enkelte vindmølleejers.

Det andet punkt, vedrørende ophævelse af 3 km-reglen, bliver der formentlig ingen problemer med, heller ikke med, at reglerne må gælde for alle størrelser af vindkraftanlæg.

Venstre medvirker gerne til at gøre det lettere at investere i alternativ energi, men vi føler os ikke overbeviste om, at dette beslutningsforslag i sin nuværende form er velegnet dertil.

Riishøj (SF):

SF er meget positivt over for dette forslag på alle 3 punkter. Det falder godt i tråd med en række andre forslag, som SF vil fremsætte i dette efterår vedrørende lov om elforsyning,

og vi håber meget stærkt, at der kan blive en kombination mellem dette forslag og de forslag, vi fremsætter senere på året.

I virkeligheden drejer dette sig om energipolitik generelt. Det er spørgsmålet om valg mellem forskellige energiformer her i landet. Vil man fremelske en energipolitik, der bygger på kul og atomkraft, eller vil man fremme en energipolitik, der bygger på først og fremmest naturgas og i dette tilfælde vedvarende energi?

De fire energiformer, jeg har nævnt her, har deres fortalere her i landet. Vi ved, at de store kraftværksselskaber Elsam og Elkraft og Danske Elværkers Forening af naturlige grunde står for kul og står for indførelse af atomkraft, og vi ved, at der er andre – specielt miljøbevægelser, men i høj grad også andre – der ønsker naturgas og vedvarende energi fremmet i dette land. Dette forslag er naturligvis et led i en energipolitik, der drejer sig om, hvilke typer energi vi anvender i dette land.

Der er for SF ingen tvivl i denne sag: vi satses i vores energiprogram først og fremmest på naturgas og på vedvarende energi og på energibesparelser. Først derefter kan det komme på tale at bruge kul eller olie, men under ingen omstændigheder atomkraft. Det er på den baggrund, vi vurderer dette forslag meget positivt.

Vi håber, at de socialdemokratiske bemærkninger om forslaget ikke er udtryk for skepsis over for forslaget. Vi ser i dagbladet Aktuelt i dag formanden for Danske Elværkers Forening udtale sig overordentlig kritisk om forslaget. Jeg opfatter den socialdemokratiske ordførers bemærkninger sådan, at man ser positivt på dette forslag, og at man vil fremme gennemførelsen af det.

Vi forstår ikke denne skepsis over for de 10 år, det langsigtede i dette forslag. Vi mener, at elselskabernes faktiske politik i de sager, der har været, Elro-sagen og andre sager om vindmøllerne, simpelt hen er så uacceptabel, at et initiativ herindefra er yderst nødvendigt. Det er meget vigtigt, at elselskaberne ved, hvor folketingsflertal står i denne sag, og derfor håber vi, at der kommer en meget klar politisk markering herindefra, som går ud på, at vedvarende energi skal behandles positivt.

Ministeren talte om de såkaldte driftsøkonomiske eller selskabsøkonomiske principper

[Riishøj]

for energipolitikken. Det er ikke et synspunkt, vi deler fuldt ud. Det er klart, at der skal foretages selskabsøkonomiske overvejelser, men der er altså også noget, der hedder samfundsøkonomi, der er noget, der hedder miljøhensyn. Fremme af vindkraft i dette land er ressourcebesparende, det er miljøforbedrende, og det er ad den vej omkostningsbesparende for det danske samfund. Derfor er det forkert blot at inddrage selskabsøkonomiske overvejelser, hvad ministeren og de borgerlige ordførere lægger op til.

Det er på baggrund af en kombination af selskabsøkonomiske og i allerhøjeste grad miljømæssige og samfundsøkonomiske overvejelser, vi i SF meget kraftigt støtter et forslag om, at vedvarende energi får positiv særbehandling. Derfor vil vi gå positivt ind i arbejdet omkring dette forslag.

Emmert Andersen (CD):

Beslutningsforslaget fra de radikale om varige og faste regler for tilslutning af bruger- og fællesejede vindmøller til elnettet skal ifølge forslaget have virkning fra 1. januar 1984, altså om 30 dage. Forslaget indeholder 3 hovedområder, for det første at tilslutning og netforstærkning skal betales af elforsyningen, det vil sige brugerne, for det andet at 3 km-grænsen skal ophæves, og for det tredje at der ikke skal ske en begrænsning af den maksimale installerede vindeffekt. Jeg skal kort kommentere forslaget.

At gennemføre forslaget med virkning fra 1. januar 1984, altså om 30 dage, må være helt urealistisk. Ifølge Jyllands-Posten i dag føler Danske Elværkers Forening sig direkte snigløbet af det radikale venstre, bl.a. fordi der i øjeblikket foregår målinger og beregninger af vindmøllernes effekt på elnettet. Resultatet heraf skal foreligge inden udgangen af 1984, således at de nye regler kan træde i kraft den 1. januar 1985.

I Aktuelt i dag udtaler formanden for Danske Elværkers Forening, Jacob L. Hansen, at forslaget er med til at lægge gift for de forhandlinger, som pågår mellem elselskaberne og vindmøllejerne.

Herudover bryder forslaget med det bærende princip i elforsyningsloven, nemlig det omkostningsbestemte princip, hvorved brugerne kommer til at betale tilskud til den vedvarende energi. Det er en dårlig måde at

gøre tingene på, uanset hvilken holdning man i øvrigt har til den vedvarende energi. Vi skal være overordentlig forsigtige med at bryde med gode principper.

CD kan ikke støtte forslaget, men vi vil gerne i udvalget være med til et grundigt analysearbejde. I øvrigt synes vi, at man hellere skulle have afventet resultaterne af elværkernes undersøgelser, således at vi kunne træffe vore beslutninger på grundlag af kendsgerninger.

Arentoft (FP):

Jeg kan erklære mig enig i det, energiminister sagde. Vore synspunkter er faktisk de samme. Vi mener ikke, det er rigtigt at lægge denne ekstra udgift på forbrugerne. Ministeren var inde på, at der er tale om, at man favoriserer enkelte grupper.

Når vi går ind i udvalgsarbejdet, hvad vi selvfølgelig vil gøre med interesse og aktivitet, er der en ting, jeg kunne tænke mig at vi kiggede lidt nærmere på.

Mig bekendt er det således, at når man bor langt ude på landet og skal have elektricitet, så skal der rejses nogle master og trækkes nogle ledninger. Det må forbrugeren selv betale mod, at han, om jeg så må sige, har en vis andel i elmasterne osv.

Over for det står det system, man har i telefonvæsenet, hvor der er en fast tarif for at få flyttet en telefon. Uanset om der i nogle tilfælde skal flyttes en telefon langt, langt ud og der skal trækkes lange kabler eller man blot skal have sit telefonapparat med i hånden og der er stik dér, hvor man flytter ind, er der ingen andre udgifter end tilslutningsafgiften; afgiften er den samme overalt. Her er det for så vidt forbrugerne, der betaler, men det er selvfølgelig en ensartet kategori af forbrugere. Disse 2 systemer står over for hinanden, og det kunne egentlig være interessant at kigge nærmere på det i udvalget og se, hvilke erfaringer man har i telefonselskaberne med faste tariffer. Ud over dette har jeg ikke nogen bemærkninger til forslaget – andet end, at vi altså umiddelbart ikke synes om det.

Waldorff (VS):

Om selve forslaget vil jeg indskrænke mig til sige, at vi synes, det er et udmærket forslag.

[Waldorff]

Så vil jeg blot sige noget om den forhandlingssituation eller den fælles forståelse, energiministeren forventer at der kan komme imellem Danske Elværkers Forening og Danske Vindkraftværker. Jeg synes, at det, når man diskuterer den forhandlingssituation, der er i øjeblikket, er vigtigt at tage forhistorien med, som handler om, at mølleejere har været under konstant pres, og at det er elværkerne, der har haft fat i den lange ende hele tiden. Det er også den historie, man kan se i hele konflikten omkring Elros særlige regler for tilslutning af vindmøller.

Det kunne godt tænkes, at energiministeren havde ret i, at dette kunne løses ad forhandlingsvejen. Men jeg synes, det er meget vigtigt, at der bliver markeret et flertal for, at hvis ikke man opnår et resultat, som vindkraftværkerne kan leve med, og som også ud fra en energipolitisk vurdering, der handler om at fremme vedvarende energi bredt, er godt nok, så må der laves en lovgivning om det. Jeg synes i hvert tilfælde, at det radikale forslag er et meget godt udgangspunkt for det.

Steffensen (KrF):

Dette forslag til folketingsbeslutning fra det radikale venstre har kristeligt folkeparti megen sympati for. Jeg synes, der er mange elementer i det, som er værd at overveje. Men det er jo rigtigt, som ministeren gjorde opmærksom på, at der foregår forhandlinger i øjeblikket, som det ikke ville være rigtigt at gribe forstyrrende ind i. I hvert fald er det vores opfattelse, at de forhandlinger, som foregår imellem elværkerne og Vindmøllefabrikantforeningen og Danske Vindkraftværker, får lov til at blive afsluttet, inden man herfra med et flertal dikterer retningslinjer.

Jeg vil gerne principielt sige, at det efter vores opfattelse er vigtigt, at man ikke ser bort fra – det mener jeg nu heller ikke man gør, men lad mig så sige det lidt stærkere: at man også er med til at prioritere alternative muligheder, når det drejer sig om energiforsyningen. Jeg mener, at man ikke uden videre skal gå ud fra, at de retningslinjer, vi har i øjeblikket, skal være gældende for de næste generationer. Det må være relevant til enhver tid at tage tingene op til vurdering, og det mener jeg at forslaget fra det radikale venstre kan være et godt udgangspunkt for. Jeg sy-

nes, det må være rigtigt, at vi under udvalgsarbejdet får tingene grundigt belyst, og at vi får alle de ting klarlagt, som ministeren gav tilsagn om at han ville være med til at belyse i udvalget, inden der træffes beslutning om, hvordan man eventuelt vil udforme et lovfor-slag. Nu er det jo kun et beslutningsforslag.

Dertil kommer, at det jo ikke er så enkelt, at man, bare man siger »vindmøller« eller »vindkraft«, dermed har tilgodeset alle miljøhensyn. Der er både miljøhensyn og energipolitiske hensyn, der må afvejes imod hinanden, også når vi taler om vindmølleproblematikken. Vi vil gå meget positivt ind i arbejdet med dette forslag.

Dræbye (RV):

Jeg vil indlede med at sige tak til det flertal, som har taget godt imod forslaget. Det er en modtagelse, som gør det rimeligt at antage, at vi kan finde en løsning inden så længe, sådan at de, der investerer i vindmøller, har rimelig sikkerhed for, hvordan de priser på den afregnede el, de skal have, vil se ud, sådan at der kan foretages kalkulationer. Vedrørende kalkulationssikkerheden har jeg bemærket, at det er noget, som hele folketinget gerne ser klaret forholdsvis hurtigt.

Jeg synes også, der er grund til at sige tak til ministeren for de åbninger, der trods alt var i en i øvrigt skeptisk tale. Jeg kan også konstatere, at der i hvert fald om to af elementerne i forslaget er enighed, nemlig om, at den 3 km-grænse, der er i de nuværende vejledende afregningsregler, skal væk, og om, at man skal have alle vindmøller, også vindmølleparker og de større vindmøller, med i afregningsreglerne.

Inden vi nu bliver alt for glade for den store forhandlingsvilje, der er hos elværkerne til at få løst disse problemer, så vil jeg gøre opmærksom på, at med hensyn til det ene af de to punkter, der er fuldstændig enighed om i folketinget, nemlig 3 km-reglen, oplever man stadig væk en administration i det enkelte elselskab, som går ud på, at hvis der nu er 3,1 km, så kan man konstatere en afvisning. Jeg må sige, at nogen egentlig åbning og forhandlingsvilje er et sådant eksempel ikke netop udtryk for.

Tilbage i forslaget er der så to punkter, som gav anledning til diskussion. Det ene er det radikale forslag om, at de nuværende

[Dræbøye]

afregningsregler skal være mindsteprisgrundlag i det videre system, altså at man alene skal lægge fast, at vi ved, hvad man som gennemsnit får for den el, man leverer, hvis man laver en vindmølle, men at man ikke skal lægge hele det nuværende afregningssystem fast. Der kan udmærket være grundlag for at ændre det, efterhånden som vi bliver klogere med hensyn til, hvor problemerne ligger.

Over for det er der flere, der har nævnt omkostningsprincippet i elforsyningsloven. Det lyder, når man hører på argumenterne, som om elforsyningsloven alene drejer sig om at skaffe billigst mulig el frem. Det passer rent faktisk ikke. Jeg synes, at både ministeren og regeringspartierne ordførere har undladt at finde loven frem, inden de holdt deres taler.

Hvis man slår op i lovens § 13, ser man, at der står, at ministeren – det er nu handelsministeren i loven – i et nærmere fastsat omfang kan pålægge elforsyningsvirksomhederne at anvende bestemte former for energi i produktionen. For så vidt kunne man sige, at ministeren kunne løse problemet meget enkelt ved at pålægge elforsyningselskaberne over en årrække at indpasse en bestemt mængde vedvarende energi i produktionen.

Ja men, vil ministeren og ordførerne så sige, det er meget godt, det er en enkel bestemmelse, men den skal jo underordnes det overordnede formål i elforsyningsloven. Og hvad står så dér? Ja, i § 1 står der, at elforsyningen skal tilrettelægges og gennemføres med sigte på den mest hensigtsmæssige indpasning i landets samlede energiforsyning. Det mest hensigtsmæssige er i alle energipolitiske spørgsmål samfundsøkonomien, øvrige samfundsmæssige hensyn, herunder miljømæssige hensyn, og almindelige energipolitiske hensyn. Der er ikke tale om, at elforsyningen udgør en særlig oase i det samlede energibillede med en anden målsætning end den, der i øvrigt gælder for landets energipolitik. Det ville også være urimeligt, om det havde været sådan.

Et omkostningsprincip af den type, at det altid skal være billigst muligt, kan man altså ikke finde belæg for i elforsyningsloven. Der må bl.a. indgå de langsigtede forsyningsikkerhedsmæssige og miljømæssige faktorer, der er knyttet til vedvarende energi.

Det andet element, der har været diskussion om, er forslaget om, at man skal fastlægge, at elforsyningselskaberne skal betale tilslutningsafgift og netforstærkning. Vi skal redeligt indrømme, at vi ikke har løst alle problemer i det spørgsmål med det forslag, der er fremsat her. Vi er klar over, at der skal ske justeringer.

Jeg bemærkede fru Mette Groes' forslag om, at man skal foretage en samlet fordeling af disse investeringer på alle selskaber, sådan at små selskaber ikke kommer i klemme. Det mener jeg er en væsentlig ting. Jeg har også bemærket af diskussionen i øvrigt og af ministerens bemærkninger, at det måske kan være betænkeligt helt at fjerne den enkelte møllejers økonomiske interesse i at få en samfundsøkonomisk hensigtsmæssig tilslutning til nettet. Men det er ikke det samme som, at elforsyningsvirksomhederne ikke bør betale et bidrag til investeringen, her til tilslutning. Det ville elforsyningselskaberne uden videre indregne i deres omkostninger, såfremt der var tale om et normalt kraftværk. Man kunne for så vidt godt sige, at en sådan tilslutningsbetaling var et led i de omkostninger, der er ved at få forsyningsanlæggene etableret.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig, når man diskuterer omkostningsprincippet så meget, at bede ministeren og ordførerne for regeringspartierne forklare, hvorledes man med strikte håndhævelse af omkostningsprincippet har afholdt et trecifret millionbeløb til investering i undersøgelser omkring atomkraft uden folketingsbeslutning og med overholdelse af elforsyningsloven. Er det omkostninger, forbrugerne direkte er kommet til at betale over elafgiften? Og hvordan ser det ud med omkostningsprincippet i elforsyningsloven i den forbindelse? Det er vel ikke sådan, at ministeren og regeringspartierne ordførere mener, at det alene er investering i atomkraft, der kan betales over elpriserne, men ikke investeringer i vedvarende energi? Jeg synes i hvert fald, at det var rart at få klarhed på dette punkt.

Jeg skal efter disse generelle bemærkninger, der i hvert fald har omfattet alle regeringspartierne ordførere og ministeren, ikke sige så forfærdelig meget om de enkelte indlæg. Dog vil jeg til ministeren sige, at jeg synes bestemt også, det var rart, om de forhandlinger, der foregår med Danske Elvær-

[Dræbye]

kers Forening om afregningsreglerne, førte til et positivt resultat. Et af problemerne ved beslutningsforslaget er, at det ikke er sket endnu, at man tværtimod har været i en situation, ikke mindst i de sager, der har været inden for LOs område, hvor de faktiske handlinger i elforsyningsvirksomhederne har båret præg af manglende forhandlingsvilje og vilje til at finde en fornuftig løsning.

Hr. Emmert Andersen tillod sig at referere formanden for Danske Elværkers Forening, Jacob L. Hansen, for, at det radikale forslag er et snigløb mod foreningen. Jeg synes, at det synspunkt er overordentlig underligt, idet jeg forstod, at hr. Emmert Andersen nærmest gjorde det til sit eget synspunkt. Det, vi har sagt, er ikke, at man ikke skal forhandle, men at vi af samfundsmæssige årsager ønsker klarhed med hensyn til et bestemt niveau, og at man udmærket godt kan forhandle videre om en præcis udformning af afregningsreglerne, og i øvrigt vil vi anbefale, at man gør det.

Jeg skal sige tak til hr. Riishøj og til hr. Waldorff for deres tilslutning og også tak til hr. Steffensen for principiel tilslutning, selv om jeg måske godt kunne have ønsket mig, at den havde haft et lidt mere konkret indhold:

Energiministeren (Enggaard):

Jeg skal ikke gå langt ind i de interessante spørgsmål, som er rejst i forbindelse med det af hr. Dræbye m.fl. fremsatte forslag. Vi kan komme tilbage til besvarelsen af de spørgsmål, som har været rejst her, i forbindelse med udvalgsarbejdet, og jeg tror, det er vigtigt at se disse ting i sammenhæng og ikke tage de enkelte bestanddele ud til en løsrevet vurdering.

Jeg vil gentage, at jeg naturligvis deler det ønske, som har været fremsat fra flere sider, om, at de forhandlinger om afregningsreglerne, som pågår, hurtigt kan føre frem til et positivt resultat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det energipolitiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 29:

Forslag til folketingsbeslutning om ungdomsgaranti.

Af Ritt Bjerregaard (S) m.fl.
(Fremsat 22/11 83).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Forslaget er en genfremsættelse af et forslag, som socialdemokratiet fremsatte i sidste samling. Baggrunden er den meget store ungdomsarbejdsløshed, vi oplever i disse år, og forslaget peger på en række foranstaltninger, som kan medvirke til at nedbringe denne.

Lad mig sige med det samme, at der er flere punkter i forslaget, som regeringen er sympatisk indstillet over for. Der er også flere foranstaltninger, som rent faktisk allerede er gennemført. Det gælder f.eks. pligten for kommuner og amtskommuner til at afsætte et bestemt beløb pr. indbygger til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden. Dette blev som bekendt vedtaget for årene til og med 1985 gennem forlængelsen af lov nr. 488 af 14. september 1977 om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner, der jo indgik i forårets uddannelsespolitiske forlig mellem regeringen, socialdemokratiet og de radikale.

Når det er sagt, vil jeg gerne understrege, at regeringens principielle holdning til selve garantibegrebet er den samme, som jeg gav udtryk for under drøftelserne i sidste samling: jeg finder det forkert at opstille en egentlig garanti til de unge, fordi det nemt kan virke, som om vi stikker de unge blå i øjnene. Det vil i mange tilfælde rejse forhåbninger, som det rent praktisk vil være umuligt at føre ud i livet. Derfor bør vi ikke ope-